บทที่ ๓

สภาพและเอกสารทางทหารของห้องสมุดทหารในประเทศไทย

สภาพห้องสมุดทหารในประเทศไทย

การแบ่งส่วนราชการกระทรวงกลาโหม

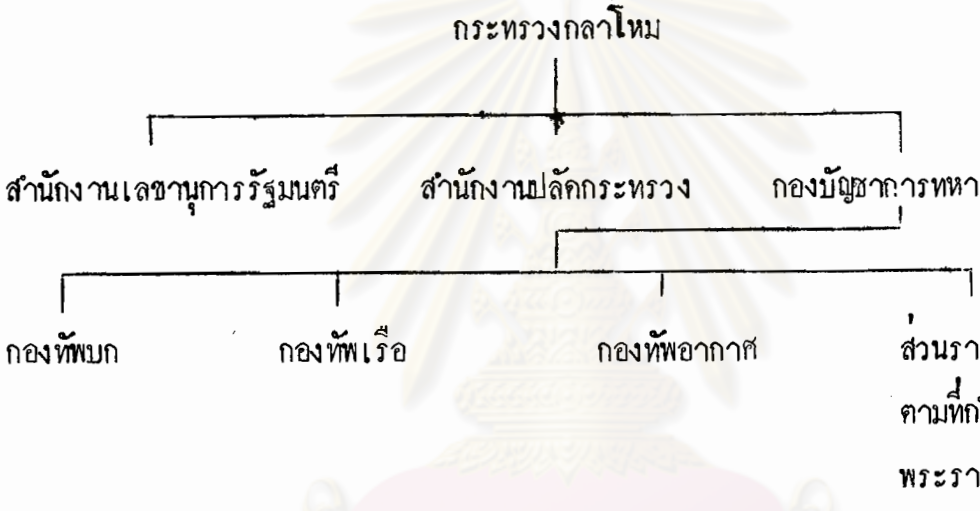

ในแต่ละหน่วยงานมีการจัดตั้งห้องสมุดขึ้นเพื่อสนับสนุนการศึกษาและให้ความรู้แก่ข้าราชการและลูกจ้างของกระทรวง ห้องสมุดทหารจึงมีฐานะแตกต่างกันหลายระดับตั้งแต่ ห้องสมุดระดับกองทัพ, กรม, กอง, แผนก ทั้งที่มีอัตราการจัดหน่วยและไม่มีอัตราการจัดหน่วยกำหนดไว้ กระทรวงกลาโหมเล็งเห็นความสำคัญของห้องสมุดมานานแล้ว จาก พ.ศ. ๒๔๘๓

---

๑ "พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๐๓", ราชกิจจานุเบกษา, ๗๗ ตอนที่ ๑๙ (๑๕ มีนาคม ๒๕๐๓):

กระทรวงกลาโหมมีข้อบังคับว่าด้วยห้องสมุด ลงนามโดยพลเอกมังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ตราข้อบังคับขึ้นเพื่อให้ห้องสมุดต่าง ๆ มีหนังสือหรือตำราที่ทันกาลสมัย และเป็นจำนวนมากเพียงพอแก่ความต้องการที่จะค้นคว้าหาความรู้ได้สะดวก ตลอดจน เป็นการประหยัดการเก็บรักษาและการยืม จึงตราข้อบังคับขึ้นไว้เป็นหลักปฏิบัติ ๔ มาตรา คือ มาตราที่ ๑ การจัดตั้งห้องสมุด, มาตราที่ ๒ การจัดหาหนังสือ, มาตราที่ ๓ การเก็บรักษาและการจำหน่ายหนังสือ และมาตราที่ ๔ เรื่อง การยืมหนังสือ[๑] จากข้อบังคับนี้ทำให้ทราบว่ากิจการห้องสมุดได้ดำเนินงานมานานแล้ว และได้รับการพัฒนาขึ้นตามลำดับ

องค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงานของห้องสมุดทหารในครั้งแรก ๆ คือ ห้องสมุดขาดบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ ทำให้ห้องสมุดขาดการติดต่อประสานงานระหว่างห้องสมุด จากปัญหานี้ทำให้บรรณารักษ์เริ่มพบปะประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้มีการร่วมกันพิจารณาจัดการสัมมนาห้องสมุดทหารขึ้นโดยอนุมัติจากผู้บัญชาการทหารสูงสุดให้จัดการสัมมนาห้องสมุดทหารขึ้น ในเดือนมีนาคมของทุก ๆ ปี โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะประสานการปฏิบัติงานห้องสมุดทหารให้เป็นแบบเดียวกันและกว้างขวางยิ่งขึ้น เป็นการเพิ่มพูนความรู้ทางวิทยาการแก่บรรณารักษ์ในการร่วมมือกันแก้ไขปัญหา ข้อขัดข้องและอุปสรรคในการดำเนินงานห้องสมุด ร่วมมือกันประชาสัมพันธ์ให้ข้าราชการได้เห็นความสำคัญของห้องสมุดและใช้ประโยชน์จากห้องสมุดให้มากที่สุด[๒] นอกจากนี้ยังทำให้เกิดแนวความคิดในการปรับปรุงห้องสมุดให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย การ

---

๑ กระทรวงกลาโหม, ข้อบังคับทหารว่าด้วยห้องสมุด ที่ ๒/๒๐๕ ลง ๔ ก.ค. ๒๔๘๓

๒ หนังสือกองบัญชาการทหารสูงสุด ที่ ๐๒/๒๑ เรื่อง การประชุมบรรณารักษ์ห้องสมุดทหาร ลง ๖ มกราคม ๒๕๒๑ (อัดสำเนา)

สัมมนาห้องสมุดทหารจึงได้ดำเนินการไปแล้ว ๓ ปีติดต่อกัน คือ ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ – ๒๕๓๒ การสัมมนาแต่ละครั้งใช้เวลา ๕ วัน ปรากฏว่าได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ บรรณารักษ์ได้รับความรู้ทางวิชาการจากอาจารย์ บรรณารักษ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางฝ่ายพลเรือนหลายท่าน และได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็นเกี่ยวกับห้องสมุดทหาร ซึ่งได้นำไปแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาห้องสมุดแต่ละแห่ง ตลอดจนก่อให้เกิดข่ายการประสานงานระบบห้องสมุดภายในกระทรวงกลาโหมอย่างใกล้ชิด

ผลสืบเนื่องมาจากการสัมมนาห้องสมุดทหารได้ก่อให้เกิดกิจกรรมอีกหลายอย่างตามมา เช่น โครงการทำสหบัตรเพื่อการยืมระหว่างห้องสมุด และหลีกเลี่ยงการจัดหาหนังสือซ้ำ – ซ้อนกัน, โครงการจัดทำและแลกเปลี่ยนดรรชนีวารสารทางทหาร, โครงการจัดทำทำเนียบนามห้องสมุดทหาร, โครงการช่วยเหลืองานด้านเทคนิคแก่ห้องสมุดที่ยังขาดการดำเนินตามหลักวิชาบรรณารักษศาสตร์, โครงการจัดตั้งชมรมห้องสมุดทหาร และโครงการสำคัญที่ควรกล่าวถึง คือ การอบรมเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทหารระดับต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตรและโครงการกำหนดมาตรฐานห้อง – สมุดทหาร

เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๓๒ กองบัญชาการทหารสูงสุดเปิดหลักสูตรอบรมเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทหารระดับต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ระหว่างวันที่ ๓ มกราคม – ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๒ โดยได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยและสถาบันทางการศึกษาฝ่ายพลเรือนและบรรณารักษ์ห้องสมุดทหารหลายนายให้การบรรยายในวิชาบรรณารักษศาสตร์ การอบรมครั้งนี้ได้รับความสนใจจากห้องสมุดทหารทั้ง ๓ เหล่าทัพ (กองทัพบก, กองทัพเรือ, กองทัพอากาศ) ส่งเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทหารเข้ารับการอบรม ๓๙ นาย[๑] ผลจากการอบรมครั้งนี้ทำให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดทหารระดับต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร", กรุงเทพมหานคร: กรมการศึกษาวิจัย, ๒๕๓๒. (อัดสำเนา)

---

[๑] กองบัญชาการทหารสูงสุด, กรมการศึกษาวิจัย, "หลักสูตรอบรมเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทหารระดับต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร", กรุงเทพมหานคร: กรมการศึกษาวิจัย, ๒๕๓๒. (อัดสำเนา)

หอสมุดกลาง สมาคมวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมุดระดับต่ำกว่าสัญญาบัตรได้มีความรู้ความเข้าใจในวิชาบรรณารักษศาสตร์ สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในห้องสมุดได้ดีขึ้น

เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ กองบัญชาการทหารสูงสุด ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานห้องสมุดทหาร โดยมี พลเรือตรี มงคล สักกวาที เป็นประธานคณะกรรมการ ประกอบด้วยนายทหารจากหน่วยต่าง ๆ เป็นคณะกรรมการอีกจำนวน ๑๓ นาย กำหนดอำนาจหน้าที่ให้คณะกรรมการศึกษาสำรวจ และรวบรวมข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพของห้องสมุดทหารมาประกอบและพิจารณากำหนดมาตรฐานห้องสมุดทหาร นอกจากนี้ยังให้คณะกรรมการพิจารณาจัดทำร่างเอกสารคู่มือและตำราเพื่อใช้เป็นหลักในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทหารด้วย[๑] การดำเนินงานของคณะกรรมการได้สำเร็จลงแล้วโดยร่างมาตรฐานห้องสมุดทหาร เสนอขึ้นพร้อมด้วยคู่มือการปฏิบัติงานในห้องสมุดทหารและกำหนดหัวเรื่องหนังสือทางทหาร

ผลจากการดำเนินงานของคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานห้องสมุดทหารในขั้นการศึกษาสภาพของห้องสมุดทหารจากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังหน่วยทหารต่าง ๆ จำนวน ๑๖๔ ชุด ได้รับแบบสอบถามพร้อมกับคำตอบที่ใช้เป็นข้อมูลได้ ๘๗ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๐๕ แบบสอบถามที่ไม่ได้รับคืน คือ แบบสอบถามที่ส่งไปตามหน่วยทหารสังกัดกองทัพบก ซึ่งมีที่ตั้งหน่วยกระจายอยู่ตามต่างจังหวัด การไม่ตอบแบบสอบถามอาจเกิดจากการติดต่อไม่สะดวกและหน่วยไม่มีห้องสมุดประจำอยู่ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนนั้น ทำให้ทราบถึงสภาพห้องสมุดทหาร ซึ่งพอสรุปสาระสำคัญได้ดังตารางและหัวเรื่องดังต่อไปนี้

---

[๑] กระทรวงกลาโหม, คำสั่งกองบัญชาการทหารสูงสุด (เฉพาะ) ที่ ๕๙๑/๒๕๒๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานห้องสมุดทหาร ลง ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๒๒ (อัดสำเนา)

คำย่อที่ใช้ในตาราง

สป.	คือ	สำนักปลัดกระทรวงกลาโหม
บก.ทหารสูงสุด	คือ	กองบัญชาการทหารสูงสุด
ทบ.	คือ	กองทัพบก
ทร.	คือ	กองทัพเรือ
ทอ.	คือ	กองทัพอากาศ

ตารางที่ ๑ ประเภทห้องสมุด

สังกัด/ประเภท	ห้องสมุดทั่วไป	เฉพาะวิชา	เพื่องานวิจัย	สถาบันการศึกษา	สโมสร
สป.	–	๖	–	–	–
บก.ทหารสูงสุด	๔	๗	๑	๕	–
ทบ.	๘	๗	–	๖	๑๗
ทร.	๔	๖	๒	๔	–
ทอ.	๒	๕	–	๖	๕
รวม	๑๘	๓๗	๓	๒๑	๑๘

ปรากฏว่าห้องสมุดทหารแยกได้หลายประเภท เป็นห้องสมุดเฉพาะวิชามากที่สุด รองลงมา คือ ห้องสมุดของสถาบันการศึกษา, ห้องสมุดทั่วไป และห้องสมุดสโมสรและเป็นห้องสมุดเพื่อการวิจัยน้อยที่สุด คือ ๓ แห่ง จากข้อมูลในเรื่องเกี่ยวกับลักษณะการจัดตั้งได้ทราบว่า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ห้องสมุดทั้งหมด ๘๗ แห่ง เป็นห้องสมุดที่จัดตั้งขึ้นโดยมีอัตราการจัดหน่วยเพียง ๔๔ แห่ง ส่วนอีก ๔๓ แห่ง ตั้งโดยไม่มีอัตราการจัดหน่วยเลย ทั้งนี้อาจพิจารณาได้ว่าผู้บังคับบัญชาของหน่วยให้ความสนใจ และเห็นความจำเป็นของกิจการห้องสมุด จึงจัดตั้งห้องสมุดขึ้น แม้จะไม่มีอัตราการจัดหน่วยอยู่ก็ตาม

ตารางที่ ๒ ฐานะของห้องสมุด

สังกัด/ฐานะ	อยู่ในกรม	แผนก	ฝ่ายหนึ่งของแผนก	รวมกับหน่วยอื่น
สป.	–	–	๑	๑
บก.ทหารสูงสุด	–	๘	๓	–
ทบ.	๒	๙	๑	๑
ทร.	–	๔	๔	–
ทอ.	–	๑	๗	๒
รวม	๒	๒๒	๑๖	๔

จากห้องสมุดที่มีอัตราการจัดหน่วย ๔๔ แห่ง ห้องสมุดมีฐานะเป็นแผนกมากถึง ๒๒ แห่ง รองลงมา คือ เป็นฝ่าย ๑๖ แห่ง และมีห้องสมุดที่เป็นส่วนของกองเพียง ๒ แห่ง และอีก ๔ แห่ง เป็นห้องสมุดรวมกับหน่วยอื่น

นโยบายและวัตถุประสงค์ของห้องสมุด คำตอบจากแบบสอบถามทั้ง ๘๗ ชุด ได้พบว่ามีนโยบายและวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งพอสรุปได้เป็น ๓ ประการ คือ

๑. เพื่อจัดและดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งวิชาการ เพื่อการค้นคว้าหาความรู้โดยทั่วไป

๒. เพื่อเป็นแหล่งรวมเอกสารเฉพาะวิชาหรือคู่มือในการปฏิบัติงานตามภารกิจของหน่วย

๓. เพื่อเป็นสถานที่ผ่อนคลายความตึงเครียดของสมองและให้ความบันเทิงใจ

เจ้าหน้าที่ห้องสมุด

ในจำนวนห้องสมุด ๔๔ แห่ง มีห้องสมุดถึง ๑๐ แห่ง ที่มีนายทหารสัญญาบัตรทำหน้าที่บรรณารักษ์เพียงคนเดียว นอกจากนั้นเป็นห้องสมุดที่มีอัตรานายทหารสัญญาบัตรประจำแผนกอีกไม่เกิน ๒ นาย มีห้องสมุดแห่งเดียวที่มีอัตราบรรจุนายทหารสัญญาบัตรประจำแผนกถึง ๕ คือ ห้องสมุดกรมยุทธศึกษาทหารบก สำหรับนายทหารชั้นประทวนที่ทำหน้าที่เสมียน ห้องสมุดส่วนใหญ่มีประจำอยู่ ๑ – ๓ นาย และมีห้องสมุดเพียง ๒ แห่งที่มีเสมียนถึง ๑๐ นาย ส่วนห้องสมุดที่ไม่มีเสมียนเลยมีถึง ๗ แห่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓ วุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ของบรรณารักษ์

สังกัด/วุฒิ	วุฒิบรรณารักษ์	อบรมบรรณารักษ์	ไม่มีวุฒิทางบรรณารักษ์
สป.	–	–	๒
บก. ทหารสูงสุด	๘	๘	๕
ทบ.	๑๑	๖	๔
ทร.	๕	๑	๓
ทอ.	๑	๕	๘
รวม	๒๕	๒๐	๒๒

วุฒิทางบรรณารักษ์ตามความหมายในตารางนี้ หมายถึง วุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ตั้งแต่ระดับอนุปริญญา, ประกาศนียบัตรชั้นสูง และปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนการอบรมทางบรรณารักษศาสตร์ หมายถึงการอบรมจากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ลักษณะของห้องสมุด

จากห้องสมุดทหาร ๘๗ แห่ง ปรากฏว่ามีห้องสมุดที่เป็นอาคารเอกเทศซึ่งสร้างขึ้นเพื่อจัดเป็นห้องสมุดโดยเฉพาะเพียง ๖ แห่ง อีก ๘๑ แห่ง เป็นห้องสมุดที่ตั้งรวมอยู่ในอาคารของหน่วย แต่มีห้องสมุดถึง ๕๒ แห่ง ตอบว่า ห้องสมุดจัดที่นั่งไว้เพียงพอแก่ผู้รับบริการ

สิ่งพิมพ์ของห้องสมุด

ตารางที่ ๔ จำนวนสิ่งพิมพ์โดยเฉลี่ย

สิ่งพิมพ์/สังกัด	สป.	บก.ทหารสูงสุด	ทบ.	ทร.	ทอ.	ค่าเฉลี่ย
หนังสือ	๒,๗๕๐	๓,๔๐๔	๓,๔๐๐	๒,๐๗๔	๒,๒๔๒	๒,๔๐๐
วารสาร	๔๕	๕๑	๔๘	๔๒	๔๔	๔๗
หนังสือพิมพ์	๗	๑๒	๔	๘	๗	๘

จากตารางแสดงให้เห็นว่าจำนวนสิ่งพิมพ์โดยเฉลี่ยของห้องสมุดทหารอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำมาก และพบว่าจำนวนสิ่งพิมพ์มีจำนวนแตกต่างกันมาก ส่วนประเภทของสิ่งพิมพ์พบว่าห้องสมุดมีสิ่งพิมพ์ทางทหารและวิชาอื่น ๆ ด้วย ทั้งนี้เพราะห้องสมุดมีนโยบายการจัดหาให้ทหารมีความรอบรู้ในทุกสาขาวิชา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดเก็บสิ่งพิมพ์

ตารางที่ ๕ ระบบจัดหมู่หนังสือ

สังกัด/ระบบ	ดิวอี้	หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน	ระบบเฉพาะ	ไม่จัด	ไม่ตอบ
สป.	–	–	๒	–	–
บก.ทหารสูงสุด	๘	๓	๑	๔	๑
ทบ.	๘	๑	๑๖	๖	๓
ทร.	๙	–	๔	๑	๒
ทอ.	๘	๑	๘	–	๑
รวม	๓๓	๕	๓๑	๑๑	๗

ตารางแสดงว่าห้องสมุดทหารทั้งหมด ๘๗ แห่ง จัดตามระบบที่เป็นสากล คือ ระบบทศนิยมของดิวอี้ และระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ๓๘ แห่ง ไม่จัดระบบเลย ๑๑ แห่ง, ไม่ตอบ ๗ แห่ง ส่วนจำนวนที่เหลือ ๓๑ แห่ง จัดตามระบบเฉพาะวิชาและจัดตามความสะดวกของหน่วยงาน เช่น ระบบห้องสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน ระบบห้องสมุดกฎหมายของมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย หรือจัดตามเอกสารคู่มือสนาม เอกสารคู่มือเทคนิคและระบบจัดเอกสารทางทหารของศูนย์เอกสารทางทหารสหรัฐ

ตารางที่ ๖ การจัดเก็บเอกสาร

สังกัด	ชั้นปิด	ชั้นเปิด	ทั้งชั้นปิดและเปิด	ไม่ตอบ
สป.	๑	–	๑	–
บก.ทหารสูงสุด	๔	๗	–	๑
ทบ.	๑๖	๖	๗	๕
ทร.	๑๑	๓	๑	๑
ทอ.	๑๔	๓	๑	–
รวม	๕๑	๑๙	๑๐	๗

ปรากฏว่าห้องสมุดทหารส่วนใหญ่ยังคงเก็บสิ่งพิมพ์ไว้ในชั้นปิด คือ ปิดกุญแจตู้หนังสือไว้ถึง ๕๑ แห่ง ซึ่งทำให้ผู้ใช้ไม่สามารถเข้าถึงชั้นหนังสือได้ สาเหตุของการปิดชั้นหนังสือเนื่องจาก

๑. เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีน้อยไม่สามารถดูแลหนังสือได้ทั่วถึงและเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีภาระกิจในด้านอื่น ไม่สามารถนั่งประจำห้องสมุดได้

๒. ครุภัณฑ์ของห้องสมุด คือ ตู้หนังสือส่วนใหญ่ไม่ได้จัดหาตามแบบมาตรฐานห้องสมุด คงเป็นแต่ตู้หนังสือที่มีบานประตูปิด – เปิด ตามแบบครุภัณฑ์ประจำสำนักงานทั่วไป

๓. ลักษณะของห้องสมุดมีประตูทางเข้าออกหลายทาง เพราะไม่ได้สร้างเพื่อจัดทำห้องสมุดโดยเฉพาะ การควบคุมเอกสารสิ่งพิมพ์จึงทำได้ยาก

งบประมาณห้องสมุด

ตารางที่ ๗ งบประมาณและภาวะการเงิน

สังกัด	งบประมาณห้องสมุด		เงินอื่น ๆ		งบประมาณห้องสมุดและเงินอื่น ๆ		ไม่ตอบ
	พอ	ไม่พอ	พอ	ไม่พอ	พอ	ไม่พอ	
สป.	๑	—	—	—	—	—	๑
บก.ทหารสูงสุด	๓	๑	๕	๗	—	—	๑
ทบ.	๓	๓	๖	๑๕	๑	๒	๔
ทร.	๕	๓	๒	๕	—	๑	—
ทอ.	๖	๔	๔	๒	๑	—	—
รวม	๑๘	๑๑	๑๘	๒๙	๒	๓	๖

จากตารางบ่งว่าห้องสมุดทหาร ๘๗ แห่ง ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้เพียง ๒๙ แห่ง ใช้งบประมาณอื่น ๔๗ แห่ง ใช้งบประมาณห้องสมุดและงบอื่นสนับสนุนด้วย ๕ แห่ง จากข้อมูลนี้พิจารณาได้ ๒ นัย คือ

๑. ห้องสมุดทหารได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาน้อยมาก จึงได้รับการจัดสรรงบประมาณให้เพียง ๒๙ แห่ง

๒. ผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ๔๗ แห่งนั้น มีความสนใจและเข้าใจงานห้องสมุดอย่างดี จึงพยายามจัดสรรเงินงบประมาณประเภทอื่นมาใช้ในกิจการห้องสมุดเพื่อให้งานของห้องสมุดดำเนินต่อไปได้

สำหรับภาวะการเงินนั้นจะเห็นได้ว่าห้องสมุดมีงบประมาณพอเพียงในการดำเนินงานห้องสมุด

ตารางที่ ๔ จำนวนเงินงบประมาณ (ประจำปี ๒๕๒๒)

จำนวนเงิน (บาท)	สป.	บก.ทหารสูงสุด	ทบ.	ทร.	ทอ.	รวม
๑ – ๑๐,๐๐๐	–	๓	๙	๒	๓	๑๗
๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐	–	๑	๑	๒	๔	๘
๒๐,๐๐๐ – ๓๐,๐๐๐	–	๓	๒	๑	๒	๘
๓๐,๐๐๐ – ๔๐,๐๐๐	–	๒	๒	–	–	๔
๔๐,๐๐๐ ขึ้นไป	–	๔	๓	๔	๒	๑๓
ไม่ตอบหรือไม่ทราบ	๒	๔	๑๗	๗	๗	๓๗

จากตารางเห็นได้ว่าห้องสมุดได้รับการสนับสนุนทางการเงินค่อนข้างดี ห้องสมุดที่ได้รับการสนับสนุนน้อย มีจำนวนไล่เลี่ยกัน กล่าวคือ ห้องสมุดที่ได้รับงบประมาณปีละ ๔๐,๐๐๐ ขึ้นไปมี ๑๓ แห่ง ส่วนห้องสมุดที่ได้รับงบประมาณปีละไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ มี ๑๗ แห่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับราคาหนังสือและวารสาร ซึ่งมีอัตราสูงมากแล้วจะเห็นได้ว่างบประมาณที่ได้รับนี้อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ เป็นอุปสรรคต่อการจัดหาหนังสือที่มีคุณภาพและปริมาณของการใช้สอย

ผู้ใช้ห้องสมุด

คำตอบจากแบบสอบถามเกี่ยวกับประเภทของผู้ใช้ห้องสมุดทราบว่าห้องสมุดให้การบริการแก่ข้าราชการ, ลูกจ้าง, คนงานและครอบครัวของข้าราชการเฉพาะในหน่วยถึง ๕๑ แห่ง ห้องสมุดที่ให้การบริการแก่บุคคลทั่วไปด้วยมีจำนวน ๒๗ แห่ง และการบริการแต่เพียงสมาชิกของห้องสมุดมีเพียง ๔ แห่ง ซึ่งเป็นห้องสมุดสโมสรของหน่วยเท่านั้น

ตารางที่ ๕ แสดงสถิติผู้ใช้บริการห้องสมุด

จำนวนคน/วัน/สังกัด	สป.	บก.ทหารสูงสุด	ทบ.	ทร.	ทอ.	รวม
๑ – ๓๐	๒	๗	๒๒	๗	๕	๔๓
๓๑ – ๖๐	–	๑	๔	๔	๑๐	๑๙
๖๑ – ๙๐	–	–	๕	๑	–	๖
๙๐ ขึ้นไป	–	๓	๑	–	๒	๖
ไม่ตอบ	–	๖	๒	๔	๑	๑๓

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลจากการสำรวจสภาพห้องสมุดของคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานห้องสมุดตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้ทำให้ทราบว่าปัจจุบันสภาพของห้องสมุดทหารทั่วไปยังไม่อยู่ในเกณฑ์การจัดห้องสมุดตามมาตรฐานสากล ห้องสมุดยังไม่ได้รับความสนใจอย่างเพียงพอจากบุคคลผู้เกี่ยวข้องทุก ๆ ฝ่าย ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดต้องช่วยกันปรับปรุงการดำเนินงานห้องสมุด, ด้านการบริหารงานห้องสมุด, การบริการและการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลผู้เกี่ยวข้องและเห็นความสำคัญของห้องสมุดและรู้จักประโยชน์ของการใช้ห้องสมุดมากยิ่งขึ้น

สำหรับงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยว่าเลือกศึกษาเอกสารทหารจากห้องสมุดทหาร ๑๔ แห่ง ที่เป็นตัวแทนของส่วนขึ้นตรงกระทรวงกลาโหม ๔ ส่วนคือ กองบัญชาการทหารสูงสุด, กองทัพบก, กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ตามรายชื่อดังนี้

กองบัญชาการทหารสูงสุด

๑. ห้องสมุดกองบัญชาการทหารสูงสุด
๒. ห้องสมุดโรงเรียนเสนาธิการทหาร
๓. ห้องสมุดวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
๔. ห้องสมุดศูนย์วิจัยและพัฒนาการทหาร

กองทัพบก

๑. ห้องสมุดกรมยุทธศึกษาทหารบก
๒. ห้องสมุดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
๓. ห้องสมุดสถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง

กองทัพเรือ

๑. ห้องสมุดกรมยุทธศึกษาทหารเรือ
๒. ห้องสมุดกรมอู่ทหารเรือ
๓. ห้องสมุดราชนาวิกสภา
๔. ห้องสมุดโรงเรียนนายทหารเรือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กองทัพอากาศ

๑. ห้องสมุดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

๒. ห้องสมุดโรงเรียนนายเรืออากาศ

๓. ห้องสมุดโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ

ข้อพิจารณาในการเลือกห้องสมุดเป็นตัวอย่างในงานวิจัยนี้ คือ

๑. ห้องสมุดทั้ง ๓ แห่ง เป็นห้องสมุดที่มีอัตราการจัดหน่วยกำหนดไว้ในอัตราการจัดส่วนราชการ

๒. เป็นห้องสมุดของสถาบันการศึกษาทางทหารซึ่งมีหน้าที่จัดหาเอกสาร, ตำราสนับสนุนการศึกษาค้นคว้า ห้องสมุดจึงมีฐานะเป็นแหล่งสะสมเอกสารและในขณะเดียวกันก็เป็นแหล่งผลิตเอกสารทางทหาร คือ เอกสารประกอบคำบรรยายและเอกสารรายงานการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ของนายทหารนักเรียน

เพื่อให้เข้าใจถึงสภาพของห้องสมุดทหารมากขึ้น ผู้วิจัยขอกล่าวถึงลักษณะการดำเนินงานของห้องสมุดแต่ละแห่งไว้เป็นข้อสรุปตามหัวข้อดังต่อไปนี้

ประวัติ

กำลังพล

งบประมาณ

สิ่งพิมพ์

ระบบจัดหมู่หนังสือ

บริการ

สถิติผู้ใช้ต่อวัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ห้องสมุดกองบัญชาการทหารสูงสุด

กองวิทยาการ, กรมการศึกษาวิจัย กระทรวงกลาโหม

ประวัติ

ห้องสมุดเดิมขึ้นอยู่กับวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ กรมเสนาธิการกลาโหมแปลสภาพเป็นกองบัญชาการทหารสูงสุด กองอำนวยการศึกษาและวิจัย ได้ยกฐานะเป็นกรมการศึกษาวิจัย ซึ่งเป็นหน่วยบังคับบัญชาของห้องสมุด แต่มีนโยบายให้เป็นห้องสมุดกลาง ของกองบัญชาการทหารสูงสุด อยู่ภายในที่ตั้งกองบัญชาการทหารสูงสุด มีภารกิจให้บริการแก่ข้าราชการกองบัญชาการทหารสูงสุดทั้งหมดและคลุมไปถึงกองทัพบกในส่วนที่ตั้งภายในกระทรวงกลาโหมด้วย ขอบข่ายความสนใจในหนังสือสือจึงมีอย่างกว้างขวาง ห้องสมุดจึงไม่อยู่ในลักษณะห้องสมุดเฉพาะ ฉะนั้นการจัดหาหนังสือ, เอกสาร, วารสาร นอกจากจะมีทางด้านการทหารแล้ว จึงต้องจัดไว้ทุกหมวดหมู่เพื่อสนองความต้องการแก่สมาชิกได้อย่างทั่วถึง ในเรื่องเกี่ยวกับสถานที่ปัจจุบันห้องสมุดยังไม่มีสถานที่เป็นของตนเอง ยังต้องขอยืมสถานที่ตั้งอยู่บนชั้น ๒ ของตึกโทรคมนาคม ภายในกรมสื่อสารทหาร ซึ่งไม่สะดวกต่อการบริการผู้ใช้นัก ห้องสมุดจึงมีแผนที่จะย้ายสถานที่ลงมาตั้งอยู่บนชั้นล่างของกรมสาร-บรรณทหาร ซึ่งจะทำให้ห้องสมุดมีสถานที่กว้างขวางและสะดวกต่อการติดต่อเข้าใช้มากขึ้น และโดยที่ห้องสมุดรับผิดชอบในการให้บริการแก่ข้าราชการกระทรวงกลาโหมอย่างกว้างขวางห้องสมุดจึงทำหน้าที่เหมือนศูนย์กลางของห้องสมุดทหารหน่วยอื่น ๆ ที่ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการทหารสูงสุดกล่าวคือทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างผู้ใช้ไปยังห้องสมุดอื่น ๆ ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ใช้โดยที่มีมติจากการสัมมนาห้องสมุดทหารครั้งที่ ๒ ให้ห้องสมุดกองบัญชาการทหารสูงสุดจัดทำตู้สหบัตร ซึ่งรวบรวมบัตรรายการของห้องสมุดทหารอื่น ๆ มารวมไว้เพื่อการบริการยืมระหว่างห้องสมุดด้วย[๑]

---

[๑] สัมภาษณ์ ร.อ.หญิงพงษ์รุจี ศิริวัฒนะ, บรรณารักษ์ห้องสมุดกองบัญชาการทหารสูงสุด, ๒๑ มีนาคม ๒๕๒๑.

กำลังพล	หัวหน้าห้องสมุด	๑ นาย	อัตรา	พ.ท.
	บรรณารักษ์	๒ นาย	อัตรา	ร.อ.
	เสมียน	๒ นาย	อัตรา	จ.ส.อ.
	เสมียน	๑ นาย	อัตรา	ส.อ.
	ภารโรง	๑ นาย[๑]		

งบประมาณ ๔๕,๐๐๐ บาท

สิ่งพิมพ์

	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	
หนังสือ	๑,๓๑๖	๕,๘๔๓	รายการ
วารสาร	๑๑	๒๕	รายการ
หนังสือพิมพ์	๒	–	รายการ

ระบบจัดหมู่หนังสือ ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน

บริการ

๑. จัดหมู่และทำบัตรรายการ
๒. ให้ยืมหนังสือ
๓. ทำบรรณนิทัศน์หนังสือภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
๔. ทำดรรชนีวารสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
๕. กฤตภาค
๖. ตอบคำถามช่วยการค้นคว้าและแนะนำการอ่าน
๗. ยืมระหว่างห้องสมุดทหารและห้องสมุดทั่ว ๆ ไป
๘. จัดนิทรรศการตามวาระต่าง ๆ
๙. สรุปสถานการณ์ภายในและภายนอกประเทศ

---

[๑] กองบัญชาการทหารสูงสุด, กรมการศึกษาวิจัย, "การจัดหาและอัตราเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทหารของกองบัญชาการทหารสูงสุด," (เอกสารประกอบการสัมมนาห้องสมุดทหาร ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๒๑, ๒๐ – ๒๔ มีนาคม ๒๕๒๑) กรุงเทพมหานคร : กรมการศึกษาวิจัย, ๒๕๒๑, หน้า ๔.

๑๐. จัดทำโครงการสัมมนาห้องสมุดทหารประจำทุกปี

๑๑. จัดฉายภาพยนต์สารคดีที่น่าสนใจ

สถิติผู้ใช้ต่อวัน ๗๖ คน

ห้องสมุดโรงเรียนเสนาธิการทหาร

กองวิจัยและวิทยานิพนธ์ โรงเรียนเสนาธิการทหาร ถนนวิภาวดีรังสิต พญาไท กทม.

ประวัติ ห้องสมุดจัดตั้งขึ้นพร้อมกับการจัดตั้งโรงเรียนเสนาธิการทหาร การดำเนินงานในระยะแรกจัดทำเป็นห้องตำรา รวบรวมหนังสือตำรา สำหรับให้นักศึกษาและอาจารย์ของโรงเรียนได้ใช้ค้นคว้า ประมาณ ๒๐๐ – ๓๐๐ เล่ม การปรับปรุงห้องสมุดให้เป็นแหล่งค้นคว้า และนั่งอ่านอย่างสมบูรณ์ เริ่มใน พ.ศ. ๒๕๐๖ และจากการที่โรงเรียนเสนาธิการทหารได้ย้ายสถานที่ จากกระทรวงกลาโหมไปอยู่ที่ถนนวิภาวดีรังสิต ในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ห้องสมุดจึงได้ย้ายสถานที่ตามมาอยู่ที่ชั้น ๒ ของอาคารโรงเรียนเสนาธิการทหารด้วย พร้อมกันนั้นก็ได้โอนบรรณารักษ์จากกรมยุทธศึกษาทหารบกมาดำเนินงานห้องสมุด[๑] และได้มีการเปลี่ยนบรรณารักษ์อีก จนปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ห้องสมุดมีบรรณารักษ์ที่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ ๒ คน คือ เรือตรีหญิง นุกูล สุวรรณปัทม และเรือตรีหญิง จริยา โกมลานนท์ มาช่วยดำเนินงานห้องสมุดอย่างมีระบบต่อไป[๒]

---

[๑] กรรณิการ์ หาญนุสรณ์, "การศึกษาสภาพและการดำเนินงานห้องสมุดสถาบันการศึกษาวิชาการทหารชั้นสูงของประเทศ," หน้า ๖๕.

[๒] สัมภาษณ์ ร.ต.หญิง นุกูล สุวรรณปัทม, บรรณารักษ์ห้องสมุดกองบัญชาการทหารสูงสุด, ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๓.

กำลังพล	บรรณารักษ์	๑	นาย	อัตรา	พ.ท.
	ผู้ช่วยบรรณารักษ์	๑	นาย	อัตรา	พ.ต.
	เสมียน	๑	นาย	อัตรา	จ.ส.อ.
	เสมียน	๒	นาย	อัตรา	ส.อ.[๑]
	ภารโรง	๑	นาย		

งบประมาณ ไม่มีงบประมาณเฉพาะของห้องสมุด แต่จะใช้งบประมาณทั่วไปของหน่วย โดยห้องสมุดจัดทำบัญชีรายชื่อหนังสือ ซึ่งกองต่าง ๆ เสนอความต้องการให้จัดหามารวบรวมเสนอให้โรงเรียนพิจารณาจัดหาให้ต่อไป

สิ่งพิมพ์	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	
หนังสือ	๑,๒๑๔	๓๔	รายการ
วารสาร	๓๕	๑๖	รายการ

ระบบจัดหมู่หนังสือ ทศนิยมของดิวอี้

บริการ
๑. ให้บริการยืมหนังสือ
๒. เริ่มบริการการทำบัตรรายการ
๓. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
๔. บริการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุด
๕. บริการแปลบทความ
๖. บริการถ่ายเอกสารและการพิมพ์

สถิติผู้ใช้ต่อวัน ๖๖ คน

---

[๑] กรมการศึกษาวิจัย, กองวิทยาการ, "การจัดหาและอัตราเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด," หน้า ๔.

ห้องสมุดวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

กองอำนวยการ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ถนนวิภาวดีรังสิต ห้วยขวาง กรุงเทพ ๙

ประวัติ ห้องสมุดมีฐานะเป็นแผนก ขึ้นกับกองอำนวยการ เริ่มก่อตั้งขึ้นใน พ.ศ. ๒๕๐๕ ในระยะเริ่มแรกยังไม่มีสถานที่เป็นของตนเอง มีเพียงตู้เก็บหนังสือตั้งอยู่ในห้องบรรยายของนักศึกษา วปอ. เท่านั้น ต่อมาเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๑๐ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรได้ย้ายที่ตั้งจากอาคารด้านหลังกองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม มายังอาคารสร้างใหม่ ถนนวิภาวดีรังสิต แผนกห้องสมุดจึงได้มีสถานที่ซึ่งได้รับการออกแบบเป็นห้องสมุดโดยเฉพาะอยู่บนชั้น ๑ และชั้น ๒ ทางปีกหลังของอาคาร โดยชั้นบนเป็นห้องหนังสือทั่วไปและเอกสารวิจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร และชั้นล่างเป็นห้องอ่านวารสารและหนังสือพิมพ์[๑]

กำลังพล

หัวหน้าแผนกห้องสมุด	๑ นาย	อัตรา	พ.ท.
ประจำแผนกห้องสมุด	๑ นาย	อัตรา	พ.ต.
ประจำแผนกห้องสมุด	๑ นาย	อัตรา	ร.อ.
เสมียน	๑ นาย	อัตรา	จ.ส.อ.
เสมียน	๒ นาย	อัตรา	ส.อ.

งบประมาณ ใช้งบค่าใช้สอยไม่จำกัดจำนวน ปกติใช้ประมาณปีละ ๕๐,๐๐๐.-บาท

---

[๑] กองบัญชาการทหารสูงสุด, กรมการศึกษาวิจัย, "สถานภาพห้องสมุดทหาร," การสัมมนาห้องสมุดทหาร ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๑๑, ระหว่าง ๒๐-๒๔ มีนาคม ๒๕๑๑, หน้า ๔.

[๒] _____, _____, "การจัดหาและอัตราเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด," หน้า ๘.

สิ่งพิมพ์		ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	
	หนังสือ	๒,๗๙๗	๔,๒๓๔	รายการ
	วารสาร	๘๐	๙๙	รายการ
	หนังสือพิมพ์	๑๐	๒	รายการ

ระบบจัดหมู่หนังสือ ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน

บริการ
๑. บริการให้ยืม
๒. บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า
๓. รวบรวมบรรณานุกรม
๔. ทำถฤตภาค
๕. บริการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุด
๖. ทำดรรชนีวารสาร
๗. ทำบรรณนิทัศน์

สถิติผู้ใช้ต่อวัน ๒๖ คน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ห้องสมุดศูนย์วิจัยและพัฒนาการทหาร

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการทหาร กรมการศึกษาวิจัย สุขุมวิท ๔๒ พระโขนง กรุงเทพ ๑๑

ประวัติ ห้องสมุดเปิดบริการหนังสือและเอกสารต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือการศึกษาค้นคว้าวิจัยแก่เจ้าหน้าที่และนักวิจัย ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๐๘ โดยการดำเนินงานของรัฐบาลสหรัฐ ทั้งด้านการจัดสิ่งพิมพ์และด้านการเงิน จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการทหารได้บรรจุนายทหารฝ่ายไทยเข้ารับการฝึกงานและรับมอบการดำเนินงานทั้งหมดจากฝ่ายสหรัฐ นอกจากนี้ยังรับมอบเอกสารทางทหารศูนย์เอกสารแห่งประเทศไทย (TIC) และห้องข้อมูลการวิจัย (Data Bank)* ซึ่งรวบรวมเอกสารการวิจัยและข้อมูลดิบที่ได้จากการปฏิบัติงาน แผนกห้องสมุดปัจจุบันจึงแบ่งงานเป็น ๔ ฝ่าย คือ ห้องสมุด, ห้องเอกสารทางทหาร, ห้องข้อมูลการวิจัย และห้องแผนที่

กำลังพล

หัวหน้าแผนกห้องสมุด ๑	นาย	อัตรา	พ.ต.
ประจำแผนกห้องสมุด ๑	นาย	อัตรา	ร.อ.
เสมียน ๑	นาย	อัตรา	จ.ส.อ.
เสมียน ๑	นาย	อัตรา	ส.อ.

งบประมาณ ๖๐,๐๐๐ บาท

---

* ชื่อที่ใช้ในศูนย์วิจัยและพัฒนาการทหาร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิ่งพิมพ์	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	
หนังสือ	๒๔๔	๘,๕๗๖	รายการ
วารสาร	๔๐	๒๘	รายการ
หนังสือพิมพ์	๘	๒	รายการ

ระบบจัดหมู่หนังสือ ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน

บริการ
๑. บริการหนังสืออ้างอิง, วารสาร และสิ่งพิมพ์ทุกประเภทตามนโยบาย สนับสนุนการวิจัยทางด้านเอกสาร
๒. บริการวารสารเย็บเล่ม
๓. จัดทำกฤตภาค
๔. การยืมระหว่างห้องสมุด
๕. จัดทำบัญชีรายชื่อหนังสือใหม่เป็นรายเดือน
๖. บริการแผนที่
๗. บริการตอบคำถาม

สถิติผู้ใช้ต่อวัน ๒๖ คน

<u>ห้องสมุดกรมยุทธศึกษาทหารบก</u>

กองส่งเสริมบำรุงความรู้ กรมยุทธศึกษาทหารบก ถนนเศรษฐศิริ สามเสนใน กรุงเทพฯ

ประวัติ ห้องสมุดกรมยุทธศึกษาทหารบกเป็นห้องสมุดที่จัดตามแบบมาตรฐานสากล มีบรรณารักษ์วิชาชีพและเจ้าหน้าที่สาขาวิชาอื่น ๆ เป็นผู้ดำเนินงานเริ่มเปิดบริการเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นอาคารเอกเทศ ๒ ชั้น จัดดำเนินงานห้องสมุดเป็น ๒ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ คือ ห้องหนังสือวิชาการทหาร จัดตามวัตถุประสงค์เพื่อค้นคว้าและเพื่อให้ความรู้ด้านวิชาการทหารแก่ข้าราชการกองทัพบกทุกระดับ หนังสือต่าง ๆ ประกอบด้วยตำราทางวิชาการทหาร ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ, คู่มือราชการสนามทั้งภาษาไทยและอังกฤษ รวมทั้งวารสารวิชาการทหารภาษาต่างประเทศด้วย

ส่วนที่ ๒ เป็นห้องสมุดทั่วไป จัดตามวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ความบันเทิงและการพักผ่อนแก่ข้าราชการ ตลอดจนครอบครัวของสมาชิกรวบรวมหนังสือสารคดีและนวนิยายทั้งภาษาไทยและอังกฤษ ตลอดจนวารสารหนังสือพิมพ์[๑]

กำลังพล	หัวหน้าแผนกห้องสมุด ๑	นาย	อัตรา	พ.ท.
	ประจำแผนกห้องสมุด ๒	นาย	อัตรา	พ.ต.
	ประจำแผนกห้องสมุด ๒	นาย	อัตรา	ร.อ.
	ประจำแผนกห้องสมุด ๑	นาย	อัตรา	ร.อ.
	เสมียน ๓	นาย	อัตรา	จ.ส.อ.
	เสมียน ๗	นาย	อัตรา	ส.อ.
	ภารโรง ๒	นาย		

งบประมาณ ได้รับเป็นประจำทุกปี จัดสรรจากงบประมาณของกรมยุทธศึกษาทหารบก ประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี

---

๑ กองบัญชาการทหารสูงสุด, กรมการศึกษาวิจัย, "สถานภาพห้องสมุดทหาร," หน้า ๑.

สิ่งพิมพ์

	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	
หนังสือ	๘,๐๐๐	๕,๐๐๐	รายการ
วารสาร	๑๓๐	๕๐	รายการ
หนังสือพิมพ์	๑๐	–	รายการ

ระบบจัดหมู่หนังสือ ทศนิยมของดิวอี้

บริการ

๑. บริการรับจ่าย
๒. บริการยืมระหว่างห้องสมุด
๓. บริการตอบคำถามและแนะนำการอ่าน
๔. เสนอรายชื่อวารสารและหนังสือใหม่ต่อสมาชิก
๕. บริการครรชนีวารสาร
๖. บริการเสนอความรู้พิเศษ
๗. บริการแนะนำการจัดห้องสมุดของหน่วยต่าง ๆ
๘. กิจกรรมพิเศษประจำปี
   – มีการจัดนิทรรศการในหัวเรื่องที่สำคัญ
   – การฉายภาพยนตร์สารคดีและบันเทิง

สถิติผู้ใช้ต่อวัน ๑๐๐ คน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ห้องสมุดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ถนนราชดำเนินใน

ประวัติ ห้องสมุดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีกำเนิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๔๗ พันตรีพระสุรเดชรณชิต (พล.อ.เจ้าพระยาพิชเยนทรโยธิน) เป็นผู้บังคับการ และให้ครูใหญ่โรงเรียนนายร้อยทหารบกเป็นผู้อำนวยการห้องสมุด ให้ชื่อว่า ห้องสมุดโรงเรียนนายร้อยทหารบก แบ่งออกเป็น ๒ แผนก คือ ก. แผนกภาษาไทย และ ข. แผนกภาษาอังกฤษ มีหนังสือรวมทั้งสิ้นประมาณ ๑,๐๐๐ เล่ม ในสมัยเริ่มแรก ต่อจากนั้นมาห้องสมุดโรงเรียนนายร้อยทหารบกก็ได้รับการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับกาลสมัยและปรับปรุงในด้านการบริหารและการดำเนินกิจการให้ถูกต้องได้ผลสมความมุ่งหมายของทางราชการ มีความเจริญรุ่งเรือตลอดมาจนถึงปัจจุบันนี้•

กำลังพล

บรรณารักษ์	๑ นาย	อัตรา	พ.ท.
ผู้ช่วยบรรณารักษ์	๒ นาย	อัตรา	พ.ต.
เสมียนและนักการภารโรง	๗ นาย		ลูกจ้างประจำ

งบประมาณ

ได้รับจากค่าบำรุงของนักเรียนนายร้อยคนละ	๑๐ บาท	ต่อ ๑ ปี
รวมประมาณ	๑๕,๐๐๐ บาท	ต่อ ๑ ปี
ได้รับจากค่าดอกเบี้ยธนาคารอีกประมาณ	๖,๔๐๐ บาท	ต่อ ๑ ปี
รวมประมาณปีละ	๒๑,๔๐๐ บาท	

• สัมภาษณ์ พ.ต.หญิง อัฉรา สุขกระมูล, บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, ๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๓.

สิ่งพิมพ์		ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	
	หนังสือ	๘,๐๐๐	๕,๐๐๐	รายการ
	วารสาร	๑๓๐	๕๐	รายการ

ระบบจัดหมู่หนังสือ ทศนิยมของดิวอี้

บริการ เปิดบริการให้อ่านหนังสือค้นคว้าหาความรอบรู้ได้เป็นประจำ วันธรรมดา ตั้งแต่เวลา ๑๒๐๐ ถึง ๑๖๓๐ และเวลา ๑๘๓๐ ถึง ๒๐๐๐ วันเสาร์–อาทิตย์ ๐๙๐๐ ถึง ๑๑๐๐[๑]

สถิติผู้ใช้ต่อวัน ๒๐๐ คน

ห้องสมุดสถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง

กรมสถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง, กองอุปกรณ์การศึกษา

ประวัติ ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๒ พร้อมกับกำเนิดสถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง ซึ่งได้รวมสถาบันการศึกษาระดับสูงของทหารบก ๒ หน่วย ไว้ด้วยกัน คือ วิทยาลัยการทัพบก และโรงเรียนเสนาธิการทหารบก เมื่อรวมสถาบันศึกษาทั้ง ๒ แห่งเข้าด้วยกันนั้น แม้จะได้รวมห้องสมุดเป็นแห่งเดียวกัน

---

[๑] กองบัญชาการทหารสูงสุด, กรมการศึกษาวิจัย, "สถานภาพห้องสมุดทหาร," หน้า ๑๐.

แล้วก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติจริง ห้องสมุดคงแยกออกเป็น ๒ อาคาร คือ อาคารด้านวิทยาลัยการทัพบก และอาคารด้านโรงเรียนเสนาธิการทหารบก รวมถึงเอกสารที่มีอยู่แต่ละอาคารในขณะนั้น ก็เป็นเอกสารของห้องสมุดของแห่งเดิม การสนับสนุนด้วยงบประมาณให้ห้องสมุดในระยะแรกนั้นยังไม่มีคงได้รับแต่ค่าวารสารและหนังสือพิมพ์จากงบบริการของหน่วย[๑]

กำลังพล	บรรณารักษ์	๑	นาย	อัตรา พ.ต.
	ผู้ช่วยบรรณารักษ์	๑	นาย	อัตรา ร.อ.
	เสมียน	๒	นาย	อัตรา จ.ส.อ.
	เสมียน	๒	นาย	อัตรา ส.อ.

งบประมาณ ประมาณปีละ ๒๐,๐๐๐ บาท

สิ่งพิมพ์	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	
หนังสือ	๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	รายการ
วารสาร	๕๐	๑๕	รายการ
วารสารเย็บเล่ม	๒๐๐	–	รายการ

---

[๑] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๓

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระบบจัดหมู่หนังสือ ทศนิยมของดิวอี้

บริการ ๑. ให้บริการแก่ข้าราชการและนายทหารนักเรียนของสถาบันและหน่วยที่เกี่ยวข้อง

๒. เปิดบริการในวันธรรมดา เวลา ๐๘๐๐ – ๑๖๐๐

สถิติผู้ใช้ต่อวัน ๓๔ คน

ห้องสมุดกองวิชาการ

กรมยุทธศึกษาทหารเรือ พระราชวังเดิม ถนนอรุณอมรินทร์ กรุงเทพมหานคร

ประวัติ ห้องสมุดกองวิชาการจัดตั้งขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๕ โดยเป็นแผนกของกองวิชาการกรมยุทธศึกษาทหารเรือ เดิมห้องสมุดอาศัยสถานที่จัดเก็บและบริการหนังสืออยู่ในห้องทำงานของกองวิชาการ เมื่อกรมยุทธศึกษาได้ทำการแก้ไขปรับปรุงอาคารใหม่ ห้องสมุดจึงได้แยกห้องสมุดออกมาเป็นส่วนหนึ่ง ห้องสมุดมีโครงการที่จะสร้างห้องเป็นอาคารเอกเทศเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ทางวิชาการสนับสนุนการปฏิบัติงานของข้าราชการกองทัพเรือต่อไป

กำลังพล

หัวหน้าแผนกห้องสมุด	๑ นาย	อัตรา	ร.อ.
เสมียน	๑ นาย	อัตรา	พ.จ.อ.
เสมียน	๑ นาย	อัตรา	จ.อ.

งบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิ่งพิมพ์	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	
หนังสือ	๑,๕๓๙	๑,๒๖๗	รายการ
วารสาร	๒๐	๑๖	รายการ
หนังสือพิมพ์	๓	-	รายการ

ระบบจัดหมู่หนังสือ : ทศนิยมของดิวอี้

บริการ
๑. ให้ยืมหนังสือ
๒. ตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
๓. หมุนเวียนวารสารและแจ้งรายชื่อหนังสือใหม่
๔. ทำกฤตภาค
๕. บริการแปลและถ่ายเอกสาร

สถิติผู้ใช้ต่อวัน ๑๐ คน

ห้องสมุดกองการศึกษา กรมพัฒนาการช่าง
กรมอู่ทหารเรือ

ประวัติ เดิมห้องสมุดของกรมอู่ทหารเรือไม่มี มีเพียงแผนกสถิติและยุทธโยธา กองเทคนิค และมีหนังสือไม่มากนักอยู่ในแผนกสถิติ ในปี ๒๕๐๑ แผนกสถิติย้ายมาขึ้นกับกองแผนการช่าง กรมอู่ทหารเรือ เปลี่ยนเป็นแผนกสถิติและห้องสมุด ไม่มีบรรณารักษ์มีเพียงเจ้าหน้าที่เท่านั้นระบบหนังสือก็จัดตามความสะดวกในการให้บริการ ในปี ๒๕๑๖ ได้แยกห้องสมุดออกจากแผนกสถิติ โดยเป็นแผนกห้องสมุดกองวิทยาการ กรม

พัฒนาการช่าง กรมอู่ทหารเรือ ซึ่งมีบรรณารักษ์มาทำหน้าที่โดยตรงจนถึงปัจจุบันนี้ แผนกห้องสมุดนับว่าได้ตั้งมาเป็นเวลาประมาณ ๗ ปี

กำลังพล นายทหาร (สัญญาบัตร) ทำหน้าที่บรรณารักษ์ ๑ นาย
นายทหารประทวน ๓ นาย

งบประมาณ ไม่แน่นอน

สิ่งพิมพ์

	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	
หนังสือ	๔๓๓	–	รายการ
วารสาร	–	–	
หนังสือพิมพ์	–	–	

ระบบจัดหมู่หนังสือ ทศนิยมของดิวอี้

บริการ ข้าราชการและลูกจ้างของกรมอู่ทหารเรือ

สถิติผู้ใช้ต่อวัน ๗๕ คน

<u>ห้องสมุดราชนาวิกสภา</u>

กรมยุทธศึกษาทหารเรือ กองสำนักงานราชนาวิกสภา

ประวัติ ห้องสมุดตามประวัติมิได้ปรากฏชัดว่าจัดตั้งขึ้นเมื่อใด แต่เท่าที่พอจะค้นคว้าหาหลักฐานมาได้นั้น ก็จากประวัติของราชนาวิกสภานั่นเอง กล่าว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คือ ได้จัดตั้งราชนาวิกสภาครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๔๕๔[๑] โดยให้เป็นแผนกหนึ่งของกรมเสนาธิการทหารเรือ ขึ้นตรงต่อเสนาธิการทหารเรือ เหตุที่จัดตั้งราชนาวิกสภาครั้งนี้ก็เพื่อใช้เป็นสถาบันส่งเสริมการศึกษาและเผยแพร่วิชาการ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่นายทหารชั้นสัญญาบัตร เช่น เป็นสถานที่รวบรวมหนังสือ, ตำราต่าง ๆ เป็นที่เล่นยุทธกีฬา เป็นสถานที่ประชุมฟังการบรรยาย และเป็นสถานที่สมาคมของนายทหาร ฯลฯ ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกองทัพเรือในกระทรวงกลาโหม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๘ ให้ราชนาวิกสภาเป็นหน่วยราชการที่ขึ้นตรงต่อกรมยุทธศึกษาทหารเรือ มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๑ จนกระทั่งปัจจุบันนี้มีหน้าที่อยู่ ๓ ประการ คือ งานห้องสมุด, การปาฐกถา และกิจการนาวิกศาสตร์

กำลังพล	บรรณารักษ์	๑	นาย	อัตรา	น.ต.
	ผู้ช่วยบรรณารักษ์	๑	นาย	อัตรา	ร.อ.
	เสมียน	๒	นาย	อัตรา	พ.จ.อ.
	เสมียน	๔	นาย	อัตรา	จ.อ.

งบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท

---

[๑] คำสั่งกระทรวงทหารเรือ ที่ ๕๗๒/๒๔๕๘

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิ่งพิมพ์

	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	
หนังสือ	๖,๕๐๐	๕,๔๐๐	รายการ
วารสาร	๕๕	๕๓	รายการ
หนังสือพิมพ์	๗	๒	รายการ

ระบบจัดหมู่หนังสือ ทศนิยมของดิวอี้

บริการ บริการให้แก่สมาชิกตั้งแต่นายทหารสัญญาบัตรและนายทหารชั้นประทวน โดย .—

๑. บริการให้ยืมหนังสืออ่านนอกเวลา
๒. จัดที่นั่งให้อ่านได้เฉพาะนายทหารชั้นสัญญาบัตรในเวลาราชการ
๓. จัดหาหนังสือให้สมาชิกตามความต้องการ
๔. ให้ยืมสถานที่จัดใช้เป็นสถานที่ประชุมย่อย ๆ เป็นครั้งคราว
๕. จัดนิทรรศการแนะนำหนังสือใหม่ หนังสือบริจาค และเนื่องในเทศกาลประจำชาติต่าง ๆ
๖. บริการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุดต่างหน่วยงานให้แก่สมาชิก
๗. บริการประชาสัมพันธ์ให้แก่หน่วยราชการในกิจการของทางราชการ
๘. บริการหนังสือจองให้แก่สมาชิก

สถิติผู้ใช้ต่อวัน ๖๐ คน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ห้องสมุดโรงเรียนนายทหารเรือ

โรงเรียนนายทหารเรือ พระราชวังเดิม ถนนอุรณอัมรินทร์ กรุงเทพมหานคร

ประวัติ ห้องสมุดเริ่มดำเนินงานพร้อมกับการก่อตั้งโรงเรียนนายทหารเรือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๖๘ เริ่มดำเนินงานจากห้องสมุดขนาดเล็กและได้รับการพัฒนาขึ้นตามลำดับ ปัจจุบันห้องสมุดตั้งอยู่ในอาคารโรงเรียน จัดห้องสมุดออกเป็น ๒ ส่วน คือ ห้องหนังสือตำรา ให้บริการหนังสือทั่วไป และห้องเอกสารลับ จัดเก็บวิทยานิพนธ์และเอกสารที่จำกัดชั้นความลับ[๑]

กำลังพล

หัวหน้าแผนกห้องสมุด	๑	นาย	อัตรา น.ท.
ประจำแผนกห้องสมุด	๑	นาย	อัตรา ร.อ.
เสมียน	๒	นาย	อัตรา จ.อ.

งบประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท

สิ่งพิมพ์

	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	
หนังสือ	๑,๐๐๐	๓,๐๐๐	รายการ
วารสาร	๑๕	๗๒	รายการ
หนังสือพิมพ์	๕	๑	รายการ

---

[๑] กรรณิการ์ หาญนุสสรณ์, "การศึกษาสภาพและการดำเนินงานของห้องสมุดสถาบันการศึกษาวิชาการทหารชั้นสูงของประเทศ," หน้า ๖๙.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระบบจัดหมู่หนังสือ ทศนิยมของดิวอี้

บริการ ๑. บริการให้ยืมหนังสือ
๒. ตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
๓. แจ้งรายชื่อหนังสือใหม่

สถิติผู้ใช้ต่อวัน ๓๐ คน

ห้องสมุดกองสนับสนุน กองบังคับการ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ สังกัดกองสนับสนุนฯ

ประวัติ ไม่ปรากฏหลักฐานว่าตั้งขึ้นใน พ.ศ. ใด สันนิษฐานว่าเมื่อมีการจัดส่วนราชการกองทัพอากาศใน พ.ศ. ๒๔๙๑ โดยขยายแผนกโรงเรียนสังกัดกรมเสนาธิการทหารอากาศขึ้นเป็นกรมยุทธศึกษาทหารอากาศนั้น ห้องสมุดคงตั้งขึ้นในครั้งนี้ด้วย เดิมห้องสมุดมีฐานะเป็นฝ่ายขึ้นตรงต่อกองการศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้ยกฐานะแผนกบริการและกำลังพลขึ้นเป็นกองสนับสนุนและกองกำลังพล ห้องสมุดจึงได้โอนมาเป็นหน่วยขึ้นตรงต่อกองสนับสนุน กรมยุทธศึกษาทหารอากาศมีฐานะเป็นฝ่ายตามเดิม[๑]

---

๑ กรมการศึกษาวิจัย, กองวิทยาการ, "สถานภาพของห้องสมุดทหาร", หน้า ๕.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กำลังพล	บรรณารักษ์	๑	นาย	อัตรา	น.ต.
	ผู้ช่วยบรรณารักษ์	๑	นาย	อัตรา	ร.อ.
	เสมียน	๓	นาย	อัตรา	พ.อ.อ.

งบประมาณ ห้องสมุดไม่มีงบประมาณเฉพาะโดยตรง แต่ได้จากเงินงบประมาณส่วนกลางของ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ไม่กำหนดตัวเลขแน่นอน ประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท

สิ่งพิมพ์	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	
หนังสือ	๑,๑๔๔	๒,๑๖๘	รายการ
วารสาร	๑	๒	รายการ
หนังสือพิมพ์	๔	๑	รายการ

ระบบจัดหมู่หนังสือ ทศนิยมของดิวอี้

บริการ ๑. บริการให้ยืมหนังสือ

๒. บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า

๓. บริการช่วยยืมหนังสือจากต่างห้องสมุด

สถิติผู้ใช้ต่อวัน ๒๐ คน

<u>ห้องสมุดโรงเรียนนายเรืออากาศ</u>

กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ กองตำรากองการศึกษา

ประวัติ ห้องสมุดโรงเรียนนายเรืออากาศ ได้เริ่มจัดตั้งและดำเนินงานมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งเป็นปีแรกในการตั้งโรงเรียนนายเรืออากาศ โดยมี ร.ต.ปรีชา ศรีวาลัย เป็นบรรณารักษ์ และมี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ร.ต.หญิงวรรณวิไล ศิลาสุวรรณ เป็นผู้ช่วยบรรณารักษ์ ในระยะแรก ห้องสมุดจัดซื้อแต่เฉพาะที่ใช้ประกอบการสอนนักเรียนนายเรืออากาศเท่านั้น (ประมาณ ๓๐๐ เล่ม) ส่วนใหญ่เป็นหนังสือภาษาอังกฤษ, คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และการจัดระบบหนังสือก็จัดเพียงแยกประเภทตามสาขาวิชา ต่อมาทางโรงเรียนได้ส่ง ร.ต. ปรีชา ศรีวาลัย ไปอบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์ที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เมื่อกลับมาก็ได้ปรับปรุงจัดหนังสือตามระบบดิวอี้ และมีเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานเพิ่มขึ้น ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ห้องสมุดจึงได้เริ่มขยายงานโดยสร้างอาคารห้องสมุดใหม่เป็นเอกเทศ เปิดบริการแก่นักเรียนและมีบรรณารักษ์ที่มีคุณวุฒิทางห้องสมุดโดยตรง

กำลังพล

บรรณารักษ์	๑	นาย
ผู้ช่วยบรรณารักษ์	๒	นาย
เสมียน	๒	นาย

งบประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ บาท

สิ่งพิมพ์

	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	
หนังสือ	๘๐๐	๗,๐๐๐	รายการ
วารสาร	–	๑๕	รายการ
วารสารจากหน่วยราชการต่าง ๆ	ได้บ้าง แต่ไม่แน่นอนและสม่ำเสมอ		
หนังสือพิมพ์	๕	–	รายการ

ระบบจัดหมู่หนังสือ ทศนิยมของดิวอี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บริการ
๑. ให้บริการยืมหนังสือ
๒. เปิดบริการให้ข้าราชการและนักเรียนนายเรืออากาศเข้าค้นคว้าหาความรู้ในวันธรรมดา ตั้งแต่ ๐๘๐๐ – ๑๖๐๐ น
๓. บริการถ่ายเอกสาร โดยคิดค่าบริการหน้าละ ๕๐ สตางค์

สถิติผู้ใช้ต่อวัน ๑๐๐ คน

ห้องสมุดโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ
กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ กองทัพอากาศ

ประวัติ กองทัพอากาศได้จัดตั้งโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศขึ้นเมื่อ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๒ ซึ่งในขณะนั้น ห้องสมุดขึ้นอยู่กับฝ่ายสารบรรณโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ และต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้อัตรากำลังพล ๐๖ จึงได้เปลี่ยนเป็นฝ่ายห้องสมุดขึ้นกับกองตำราและอุปกรณ์การศึกษา กองการศึกษาโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ

กำลังพล

บรรณารักษ์	๑	นาย	อัตรา	น.ต.
ผู้ช่วยบรรณารักษ์	๑	นาย	อัตรา	ร.อ.
เสมียน	๑	นาย	อัตรา	พ.อ.อ.
เสมียน	๒	นาย	อัตรา	จ.อ.

งบประมาณ ไม่มีงบประมาณ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิ่งพิมพ์	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
	หนังสือ ๓๑๕	๗๘๗ รายการ

หนังสือส่วนมากเป็นหนังสือที่ได้รับบริจาคจากสำนักงานข่าวสารอเมริกัน และข้าราชการบางท่านที่เกษียณอายุราชการแล้ว

ระบบจัดหมู่หนังสือ ทศนิยมของดิวอี้

บริการ
๑. ให้บริการแก่อาจารย์, นายทหารนักเรียน, ข้าราชการของโรงเรียน และข้าราชการอื่น ๆ ภายในกองทัพอากาศ
๒. ให้บริการตามวันเวลาราชการ
๓. ระเบียบการใช้ห้องสมุด พยายามที่จะให้เป็นไปตามแบบฉบับการใช้ห้องสมุดทั่วไป

สถิติผู้ใช้ต่อวัน ๖ คน

การสำรวจเอกสารทางทหารจากห้องสมุดทั้ง ๑๕ แห่ง ปรากฏว่าเอกสารส่วนใหญ่ คือ วิทยานิพนธ์ และเอกสารวิจัยส่วนบุคคล ซึ่งนายทหารนักเรียนทำเสนอต่อสถาบัน เนื่องจากเป็นห้องสมุดของสถาบันการศึกษาวิชาทหารชั้นสูงถึง ๘ แห่ง ดังนั้น ห้องสมุดแต่ละแห่งจึงรวบรวมเอกสารวิทยานิพนธ์ของสถาบันไว้ค่อนข้างสมบูรณ์ สำหรับเอกสารประเภทอื่น ได้แก่ ตำรา หลักสูตรคำบรรยายประกอบการเรียนการสอน และรายงานการค้นคว้าวิจัย ซึ่งเกิดจากการปฏิบัติงานของสถาบันการวิจัย จากการสำรวจรายชื่อเอกสาร ซึ่งห้องสมุดต่าง ๆ มีจนถึงปี ๒๕๒๑ พบว่าสถาบันทางทหารบางแห่งจัดแบ่งวิทยานิพนธ์ไว้เป็นหมวดวิชาอย่างกว้าง ๆ ตามการจัดส่วนราชการภายในหน่วยงาน ซึ่งสามารถจัดเอกสารให้เป็นหมวดวิชาได้ดังตารางที่ ๑๐

ตารางที่ ๑๐ ตารางแสดงจำนวนหัวเรื่องเอกสารทางทหารของห้องสมุดทหาร

หัวเรื่อง	จำนวนรายการ
ทหาร – การฝึกและศึกษา	๘๗
งบประมาณทหาร	๗๑
แพทย์ทหาร	๖๗
ยุทธศาสตร์	๔๙
อากาศยาน	๔๗
การส่งกำลังบำรุง	๔๕
พลาธิการ	๔๓
กองทัพ – การจัด	๔๒
การบิน	๔๑
ทหาร – การฝึก	๔๑
การสื่อสารทางทหาร	๔๐
กำลังพล	๓๙
สวัสดิการทหาร	๓๘
สิ่งอุปกรณ์	๓๘
เครื่องบิน	๓๓
การข่าวกรอง	๒๙
กำลังทางทหาร	๒๘

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๐ (ต่อ)

หัวเรื่อง	จำนวนรายการ
การป้องกันภัยทางอากาศ	๒๘
การใช้กำลังทางอากาศ	๒๗
กองทัพอากาศ	๒๖
การวิจัยและพัฒนาการทหาร	๒๖
หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่	๒๖
การรักษาความปลอดภัย	๒๕
กองทัพเรือ	๒๓
การป้องกันภัยทางทะเล	๒๓
ความร่วมมือทางทหาร	๒๓
ท่าอากาศยาน	๒๓
ปฏิบัติการจิตวิทยา	๒๓
อาวุธ	๒๓
เฮลิคอปเตอร์	๒๓
การกอการร้าย	๒๒
การรับราชการทหาร	๒๒
นักบิน	๒๒
ประวัติศาสตร์ทหาร	๒๒
การขนส่งทางทหาร	๒๑
การป้องกันประเทศ	๒๐

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๐ (ต่อ)

หัวเรื่อง	จำนวนรายการ
เครื่องมือสื่อสารอิเลคทรอนิคส์	๒๐
ยุทธวิธี	๒๐
การประชาสัมพันธ์	๑๘
สงคราม	๑๘
การรบร่วม	๑๗
สถานการณ์ทางทหาร	
การระดมสรรพกำลัง	๑๖
ผู้นำทหาร	๑๖
สงครามกองโจร	๑๖
ทหารช่าง	๑๖
สรรพวุธทหาร	๑๕
หน่วยรบพิเศษ	๑๕
ครอบครัวทหาร – การสงเคราะห์	๑๔
นาวิกโยธิน	๑๔
สัตว์ต่าง	๑๓
การช่วยรบ	๑๒
การซ่อมบำรุง	๑๒

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๐ (ต่อ)

หัวเรื่อง	จำนวนรายการ
ฐานบิน	๑๒
ทหารกองประจำการ	๑๒
ทหารม้า	๑๒
อาวุธนิวเคลียร์	๑๒
การเกณฑ์ทหาร	๑๑
การจราจรทางอากาศ	๑๑
รถยนต์ทหาร	๑๑
ศาลทหาร	๑๑
สงครามนอกแบบ	๑๑
กฎหมายทหาร	๑๐
กำลังสำรอง	๑๐
การลำเลียงทางอากาศ	๑๐
กีฬาทหาร	๑๐
ทหาร – การปกครอง	๑๐
ทหารกองหนุน	๑๐
นโยบายการทหาร	๑๐
สารวัตรทหาร	๑๐

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๐ (ต่อ)

หัวเรื่อง	จำนวนรายการ
การใช้กำลังทางเรือ	๙
การเตรียมพร้อม	๙
การยิงปืน	๙
การยุทธสะเทินน้ำสะเทินบก	๙
การรักษาดินแดน	๙
กิจการพลเรือน	๙
คอมพิวเตอร์ในกิจการทหาร	๙
เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ	๙
ทหารราบ	๙
ยานพาหนะ	๙
เรดาร์	๙
อาวุธนำวิถี	๙
อุทกศาสตร์	๙
การช่วยเหลือทางทหาร	๘
การเดินเรือ	๘
ครูทหาร	๘
ภาพถ่ายทางอากาศ	๘

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๐ (ต่อ)

หัวเรื่อง	จำนวนรายการ
มณฑลทหารบก	๔
ยานเกราะ	๔
ยุทโธปกรณ์	๔
การลาดตระเวน	๓
ฐานทัพ	๓
นักศึกษาวิชาทหาร	๓
แผนที่ทหาร	๓
ฝ่ายอำนวยการ	๓
พลังอำนาจของชาติ	๓
สงครามจิตวิทยา	๓
สงครามทุ่นระเบิด	๓
การบังคับบัญชา	๒
ความมั่นคงแห่งชาติ	๒
ทหารสื่อสาร	๒
ทหารอาสารักษาดินแดน	๒
เรือ	๒
สงครามทางเรือ	๒
อาวุธระเบิด	๒

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๐ (ต่อ)

หัวเรื่อง	จำนวนรายการ
กระสุนปืน	๕
การโฆษณาชวนเชื่อ	๕
พลทหาร	๕
วินัยทหาร	๕
การเคลื่อนย้ายทางทหาร	๔
การเตรียมพล	๔
การป้องกันภัยทางบก	๔
ขวัญและกำลังใจ	๔
เครื่องแบบทหาร	๔
จรวด	๔
จเรทหาร	๔
ทหาร – คู่มือ	๔
ยุทธปัจจัย	๔
สงครามเชื้อโรค	๔
สงครามประชาชน	๔
สัสดี	๔
สุนัขสงคราม	๔
หองสมุดทหาร	๔

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๐ (ต่อ)

หัวเรื่อง	จำนวนรายการ
อนุศาสนาจารย์	๔
อาวุธเบา	๔
กบฏศึก	๓
กองเรือยุทธการ	๓
การทหาร – พจนานุกรม	๓
การยกพลขึ้นบก	๓
การลำเลียง	๓
การหนีราชการ	๓
เขตปลดปล่อย	๓
จิตวิทยาทหาร	๓
ทหาร – กฎและระเบียบข้อบังคับ	๓
ทหารผ่านศึก	๓
ทหารส่งทางอากาศ	๓
ทูตทหาร	๓
พลขับ	๓
พิพิธภัณฑ์ทหาร	๓
ศึกยุทธนาวี	๓

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๐ (ต่อ)

หัวเรื่อง	จำนวนรายการ
สงครามทางอากาศ	๓
อู่เรือ	๓
กองบิน	๒
การต่อเรือ	๒
เขตแดน	๒
คลังสินค้าทางอากาศ	๒
เชลยศึก	๒
ฐานปฏิบัติการ	๒
ทหาร – สถิติ	๒
ทหารปืนใหญ่	๒
ท่าเรือ	๒
เรือดำน้ำ	๒
วิศวกรรมทหาร	๒
การก่อวินาศกรรม	๑
การแทรกแซงทางทหาร	๑
ข้าราชการกลาโหมพลเรือน	๑
เครื่องยิงลูกระเบิด	๑

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๐ (ต่อ)

หัวเรื่อง	จำนวนรายการ
ต้นหน	๑
ทหารหญิง	๑
เทอร์โมไดนามิกส์	๑
นายทหารประทวน	๑
เรือนจำ	๑
สงครามจำกัด	๑
สงครามเย็น	๑
สงครามอีเลคทรอนิคส์	๑
รวม ๑๖๑	๒,๒๑๒

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๑ การเปรียบเทียบเลขหมู่ทางทหารของระบบจัดหมู่หนังสือ ระบบทศนิยมของดิวอี้ ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ระบบทศนิยมสากล และการจัดเอกสารทางทหารของสหรัฐ กับเกณฑ์หัวเรื่องทางทหารในประเทศไทย

หัวเรื่อง	ทศนิยมของดิวอี้	หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน	ทศนิยมสากล	เอกสารทางทหารของศูนย์ฯ
กฎหมายทหาร	๓๔๑.๐๑๒	UB ๕๐๕–๗๒๖*	๓๔๔.๑	๐๕ ๐๔
กองทัพบก	๓๕๖	UA	๓๕๕.๓๑	๑๕ ๐๓
กองทัพเรือ	๓๕๔	VA	๓๕๕.๗๒	๑๕ ๐๓
กองทัพอากาศ	๓๕๘.๔	UG ๖๒๒–	๓๕๕.๓๕๔	๑๕ ๐๓
กองบิน	๓๕๘.๔	UG ๖๓๔–	๓๕๕.๓๕๔	
การก่อการร้าย	๓๕๕.๗๒๑ ๘๔	UB ๗๒๐–๗๒๕*	๓๕๕.๗๒	๐๕ ๐๗
การเกณฑ์ทหาร	๓๕๕.๑	UB ๗๒๐–๗๒๕*	๓๕๕.๒๑๑	๐๕ ๐๔
การขนส่งทางอากาศ	๓๕๘.๔๔	UC ๓๓๐–๓๓๕*	๓๕๘.๔๒	
การเคลื่อนย้ายทางทหาร	๓๕๕.๘	UG ๗๒๐–๗๒๕	๓๕๕.๔๑๑	
การโฆษณาชวนเชื่อ		UB ๖๗๕–๖๗๗	๓๕๕.๒๔๔ ๑	๐๕ ๑๐
การจัดกองทัพ	๓๕๕.๓	UA	๓๕๕.๓	๐๕ ๐๑
การโจมตีทางอากาศ	๓๕๘.๔๑๔	UG ๔๔๓–๔๔๙	๓๕๕.๔๖๙	๑๕ ๐๗

*เรื่องที่มีเลขหมู่แยกได้ตามเหล่าทัพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

หัวเรื่อง	ทศนิยมของดิวอี้	หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน	ทศนิยมสากล	เอกสารทางทหารของศูนย์ฯ
การช่วยเหลือทางทหาร	๓๕๕.๐๗๒	UA ๗๒	๓๕๕.๐๑	
การใช้กำลังทางบก	๓๕๕.๔	UA ๗๐	๓๕๕.๔	๑๕ ๐๗
การใช้กำลังทางเรือ	๓๕๔.๔	VA ๔๐๐	๓๕๕.๔๖	๑๕ ๐๗
การใช้กำลังทางอากาศ	๓๕๘.๔๑๔	UG ๗๓๐–๗๓๕	๓๕๕.๔๖๔	๑๕ ๐๓
การเดินเรือ	๖๒๓.๘	VK ๑๔๔–๑๖๐	๖๒๓.๘	๑๗ ๐๗
การต่อเรือ	๖๒๓.๘	VM	๖๒๓.๘	๑๓ ๐๓
การเตรียมพล	๓๕๕.๖๒	UA ๔๑๐–๔๑๕	๓๕๕.๖๒	๐๕ ๐๔
การประชาสัมพันธ์	๓๕๕.๔๐	UH ๗๖๐–๗๖๕	๓๕๖.๖๒๘	๐๕ ๑๐
การป้องกันประเทศ	๓๕๕.๐๓๑	UA ๗๐–๗๕	๓๕๕.๗๒	๑๕ ๐๓
การป้องกันภัยทางทะเล	๓๕๔.๔๕	V ๓๘๐–๓๘๖	๓๕๕.๔๖	๑๕ ๐๓
การป้องกันภัยทางบก	๓๕๕.๔	U ๒๓	๓๕๕.๗๒	๑๕ ๐๓
การป้องกันภัยทางอากาศ	๓๕๘.๔๑๔ ๕	UG ๗๓๐–๗๓๕	๓๕๕.๔๖	๑๕ ๐๓
การยกพลขึ้นบก	๓๕๔.๙๖	U ๒๖๐*	๓๕๕.๔๖๓	๑๕ ๐๗

* เรื่องที่มีเลขหมู่แยกได้ตามเหล่าทัพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวเรื่อง	ทศนิยมของดิวอี้	หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน	ทศนิยมสากล	เอกสารทางทหารของศูนย์ฯ
การรบร่วม	๓๕๕.๐๓๑	U ๒๖๐	๓๕๕.๔๓๖	๑๕ ๐๗
การระดมพล	๓๕๕.๒๘	UA ๔๑๐–๔๑๕*	๓๕๕.๒๓๗	๑๕ ๐๕
การรับราชการทหาร	๓๕๕.๑	U ๓๕๐–๓๗๙*	๓๕๕.๑	๑๕ ๐๗
การลาดตระเวน	๓๕๕.๔๑๓	U ๒๒๐	๓๕๕.๔	๑๔ ๐๕
การวิจัยและพัฒนาการทหาร	๓๕๕.๐๗	V ๓๔๐*		
การหนีราชการ	๓๕๕.๑๑	UB ๗๘๗–๗๘๙*	๓๕๕.๒๔๑	
การส่งกำลังบำรุง	๓๕๕.๔๑๑	UC ๒๖๐–๒๖๕*	๓๕๕.๔๑	๑๕ ๐๕
การสื่อสารทางทหาร	๒๓๓.๗๓	UA ๔๔๐–๔๔๕*	๓๕๕.๔๑๕	
กำลังพล	๓๕๕.๓	UB ๓๓๗	๓๕๕.๒	๐๕ ๐๔
กิจการพลเรือน	๓๕๕.๒๓	UH ๗๓๐–๗๓๕	๓๕๕.๒๔๔	๐๕ ๐๔
กีฬาทหาร		U ๓๒๗–๓๗๕*		๐๕ ๑๑
ข่าวกรอง	๒๓๓.๗๑	UB ๒๕๐	๓๕๕.๔๐	๑๕ ๐๔
ข้าราชการกลาโหมพลเรือน	๓๕๕.๒๓	UB ๑๙๐–๑๙๗*	๓๕๕.๒๔๕	๐๕ ๐๔
ขวัญและกำลังใจ	๓๕๕.๒๓	U ๒๒	๓๕๕.๑๓	๐๕ ๑๐
ความร่วมมือทางทหาร	๓๕๕.๐๗๒	UA ๗๒	๓๕๕.๓๕๖	

*เรื่องที่มีเลขหมู่แยกได้ตามเหล่าทัพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

หัวเรื่อง	ทศนิยมของดิวอี้	หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน	ทศนิยมสากล	เอกสารทางทหารของศูนย์ฯ
ค่ายทหาร	๓๕๕.๗๑	UC ๔๐๐–๔๔๐*	๓๕๕.๗๑	
เครื่องแบบทหาร	๓๕๕.๑๔	UC ๔๘๐–๔๘๕*	๓๕๕.๑๔	
งบประมาณทหาร	๓๕๕.๖๖	UA ๑๗*	๓๕๕.๖๔	๐๕ ๐๑
จรวด	๓๕๘.	UG ๑๓๑๐–๑๓๑๕	๖๖๓.๔๕๑	๑๔ ๐๗
จิตวิทยาทหาร	๓๕๕.๐๖๗ ๕	U ๖๖.๓	๓๕๕.๑๓	๐๕ ๑๐
ฐานทัพ	๓๕๕.๗	UG ๖๗๔.๕	๓๕๕.๗	๑๕ ๐๕
ฐานบิน	๓๕๘.๔๑๖		๓๕๘.๔๖	๑๕ ๐๕
ตอร์ปิโด	๓๕๔.๔๘๑	V ๘๕๐–๘๕๕	๖๖๓.๕๔๖	๑๔ ๐๘
ทหาร–การศึกษาและการสอน	๓๗๔	U ๔๐๐–๔๐๕*	๓๕๕.๕๔	๐๕ ๐๔
ทหารกองประจำการ	๓๕๕.๑	UB ๓๔๐–๓๔๕	๓๕๕.๐๖๗	๐๕ ๐๔
ทหารกองหนุน	๓๕๕.๓๗	U ๔๖๘*	๓๕๕.๐๖๔๖	๐๕ ๐๔
ทหารช่าง	๓๕๖	UG *	๓๕๘.๐๖	
ทหารปืนใหญ่	๓๕๖	UF	๓๕๘.๑	๑๔ ๐๖
ทหารผ่านศึก		UB ๓๕๖–๓๕๘	๓๕๕.๐๖๕๖	
ทหารม้า	๓๕๗	UE	๓๕๗	๑๔ ๐๔
ทหารราบ	๓๕๖.๑	UD	๓๕๖.๑	๑๕
ทหารส่งทางอากาศ	๓๕๖.๑๖๖	UD ๔๘๐–๔๘๕	๓๕๖.๑๖๔	๑๕ ๐๓

*เรื่องที่มีเลขหมู่แยกได้ตามเหล่าทัพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

หัวเรื่อง	ทศนิยมของดิวอี้	หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน	ทศนิยมสากล	เอกสารทางทหารของศูนย์ฯ
ทหารสื่อสาร	๓๕๖	UA ๔๔๐–๔๔๕*	๓๕๘.๒๖	
ทหารหญิง	๓๕๕.๓๑	UA ๕๖๕*	๓๕๖–๐๕๕.๒๖	๐๕ ๐๔
ทหารอาสาสมัคร	๓๕๕.๓๗		๓๕๕.๒๔๕	
ทูตทหาร		UB๒๖๐*		
ท่าเรือ	๒๒๓.๘๓	V ๒๒๐	๒๒๓.๘	๑๓ ๐๑
ท่าอากาศยาน	๒๒๔.๑๖	UG ๖๓๔.๕	๓๕๕.๗๖	๑๐ ๐๕
นโยบายทางทหาร	๓๕๕.๐๓	UA ๖๑	๓๕๕.๘๒	๐๕ ๐๔
นายทหารประทวน	๓๕๕.๑๑	UB๔๐๓–๔๐๔*	๓๕๕.๒๖๕	
นายทหารฝ่ายอำนายการ		UB๒๒๐–๒๒๕	๓๕๖.๒	๐๕ ๑๐
นาวิกโยธิน	๓๕๔.๔	VE ๓–๕๐๐	๓๕๔.๓๑	๑๕ ๐๓
ประวัติศาสตร์ทหาร	๓๕๕.๐๓๓	U ๒๓–๔๕*	๓๕๕.๔๘	
แผนที่ทหาร		UG ๔๓๒–๔๔๐	๒๒๓.๓๑	๐๘ ๘๒
แพทย์ทหาร	๖๑๖.๔๘๐ ๒๓	UH๒๐๑–๒๐๖*	๓๕๖.๓๓	๐๖ ๐๕
ยานเกราะ	๒๒๓.๗	UE ๑๔๗–๑๔๔	๓๕๘.๑	๑๔ ๐๓
ยุทธวิธี	๓๕๕.๔๒	U ๑๒๔–๒๔๐*	๓๕๕.๔๒	๑๕ ๐๗
ยุทธศาสตร์	๓๕๕.๔๓	U ๑๖๑–๑๖๓*	๓๕๕.๔๓	๑๕ ๐๗
ยุทโธปกรณ์	๓๕๕.๘	U ๑๒๔–๒๔๐*	๓๕๕.๖	๑๕ ๐๗
รถถัง	๓๕๗.๕๔	UE ๑๔๕	๒๒๓.๔๓๘ ๓	
เรือ	๒๒๓.๘๑	V ๗๕๐–๘๒๕	๒๒๓.๘	

* เรื่องที่มีเลขหมู่แยกได้ตามเหล่าทัพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

หัวเรื่อง	ทศนิยมของดิวอี้	หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน	ทศนิยมสากล	เอกสารทางทหารของศูนย์ฯ
เรือดำน้ำ	๖๓๓.๘๒๐ ๕	V ๘๕๗–๘๙๕	๖๓๓.๘๒๗	
เรือนจำ	๓๕๕.๗	UB ๘๐๐–๘๐๕*	๓๕๕.๗	
วินัยทหาร	๓๕๕.๑๓	UB ๗๙๐–๗๙๕*	๓๕๕.๑๓๓	
วินาศกรรม		UB ๖๓๓–๖๓๕	๓๕๕.๘๖๕	
ศาลทหาร		UB ๘๕๐–๘๕๗*		
สงคราม	๓๕๕.๐๖	U ๖๑–๖๖*	๓๕๕.๔๑	๑๕ ๐๗
สงครามกองโจร	๓๕๕.๘๖๕	U ๑๖๔–๖๔๐	๓๕๕.๘๖๕	
สงครามจำกัด	๓๕๕.๐๖๑ ๕			
สงครามจิตวิทยา	๓๕๕.๔	UB ๖๗๕–๖๗๗		๑๕ ๐๗
สงครามทางเรือ	๓๕๔.๔		๓๕๕.๔๖๑	๑๕ ๐๑
สงครามทางอากาศ	๓๕๘.๔๑๔	UG ๖๖๓–๑๔๖๕	๓๕๕.๔๖๔	๑๕ ๐๗
สงครามนอกแบบ	๓๕๕.๘๖๓	U ๖๔๐	๓๕๕.๘๖๕	
สงครามปรมาณู	๓๕๕.๔๓๐ ๗	V ๖๐๕		
สรรพวุธ	๖๓๓.๔	UF ๗๖๐–๗๘๐*	๖๓๓.๔	๑๔
สารวัตรทหาร	๓๕๕.๑๗๓ ๖๓	UB ๘๐–๘๖๕*	๓๕๖.๓๕	๐๕ ๐๔
สัตว์ต่าง	๓๕๖.๑๖๔	UC ๖๐๐	๓๕๗	
ห้องสมุดทหาร	๐๖๖.๓๕๕	UH ๘๐๐–๘๑๐	๐๖๖.๓๕๕	๐๕ ๐๖
อนุศาสนาจารย์	๓๕๕.๑๕	UH ๖๐–๖๕*	๓๕๖.๓๖	
อากาศยาน	๖๓๓.๗๕๑	UG ๑๔๐๐–๑๔๐๕	๖๓๓.๗๕๖	๐๑ ๐๓
อาวุธ	๖๓๓.๔	U ๘๐๐–๘๙๗	๖๓๓.๙๔	๑๙ ๐๔

*เรื่องที่มีเลขหมู่แยกได้ตามเหล่าทัพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

หัวเรื่อง	ทศนิยมของดิวอี้	หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน	ทศนิยมสากล	เอกสารทางทหารของศูนย์ฯ
อาวุธน่าวิถี	๒๓.๔๕	UG ๑๓๑๐–๑๓๑๕	๒๓.๕๔๑	๑๖
อาวุธนิวเคลียร์	๒๓.๔๕๑ ๑๕	UG ๑๓๒๒	๒๓.๔๕๔	๑๘ ๐๓
อาวุธเบา	๒๓.๔๔	U ๘๘๔–๘๕๗	๒๓.๔๔	๑๔ ๐๖
อู่เรือ	๒๓.๘๓	V ๒๓๐	๒๓.๘๑	๑๓ ๑๐

* เรื่องที่มีเลขหมู่แยกได้ตามเหล่าทัพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย